

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos LXXIII. — Izdan in razposlan dne 8. avgusta 1908.

Vsebina: (Št. 157—159.) 157. Razglas, da se izpreminjajo določila v § 11 Najvišje dopustilnice z dne 21. aprila 1885. l. za lokomotivno železnico od Salcburga k avstrijsko-bavarski državni meji v smeri proti Berchtesgadnu. — 158. Razglas o dopustilu za električno silo obratovane male železnice z ozkimi tirom v okolišu mesta goriškega. — 159. Razglas o proračunu zneskov, ki se v letu 1908. porabijo iz izboljševalnega zaklada (zakon z dne 30. junija 1884. l.).

157.

Razglas ministrstva za železnice z dne 19. julija 1908. l.,

da se izpreminjajo določila v § 11 Najvišje dopustilnice z dne 21. aprila 1885. l. (drž. zak. št. 70) za lokomotivno železnico od Salcburga k avstrijsko-bavarski državni meji v smeri proti Berchtesgadnu.

Po Najvišjem pooblastilu se z ozirom na dogovor, sklenjen 4. dne maja 1906. l. med c. kr. državno upravo in salcburško železniško in tramwaysko družbo, razveljavljajo določila § 11 Najvišje dopustilnice z dne 21. aprila 1885. l. (drž. zak. št. 70) za lokomotivno železnico od Salcburga k avstrijsko-bavarski državni meji v smeri proti Berchtesgadnu, ki naj se po § 6 Najvišje dopustilnice z dne 15. oktobra 1892. l. (drž. zak. št. 192) za lokalno železnico (parni tramway) od Salcburga v Parsch in po § 7 Najvišje dopustilnice z dne 10. aprila 1895. l. (drž. zak. št. 68) za lokalno železnico od Salcburga v Lamprechtshausen, uporablja tudi na nazadnje navedeni železniški progji.

Na mesto prej omenjenih določil, zadevajočih državni odkup prej navedenih železniških prog salcburške železniške in tramwayske družbe stopijo naslednji zaukazi:

§ 11.

Državna uprava si pridržuje pravico, da sme dopuščene železnične proge, ko bodo dodelane in v obrat oddane, odkupiti vsakčas po nastopnih določilih:

1. Da se določi odkupnina, se seštejejo letni čisti doneski, kar jih bo imelo podjetje v poslednjih petih letih pred odkupom; od tega se odbijejo čisti doneski najslabejših dveh let in potem se izračuni poprečni čisti donesek ostalih treh let.

2. Ako se železnica odkupi pred pretekom začasne davčne prostosti, ustanovljene v § 2, je za ostalo dobo davčne prostosti tako najdeni poprečni čisti donos teh treh let odkupna renta, ki se izplača davka prosto. Za čas po preteku davčne prostosti je hkratu ovedeti odkupno rento tako, da se od donosov, privzetih v poprečni račun, izračuni davek z dokladami vred po odstotnem postavku dotičnih let in se odbije od donosov. K ostanku se z ozirom na desetodstotni davek, ki ga je odslej plačevati od odkupne rente po § 131. lit. a) zakona z dne 25. oktobra 1896. l. (drž. zak. št. 220), prišteje pribitek v višini ene devetinke tega čistega donosa.

3. Če bi se železnične proge odkupile po preteku začasne davčne prostosti, določene v § 2, tedaj

je ob preračunu letnih čistih donosov z davki, dokladami in drugačnimi javnimi davščinami, ki zadenejo odkupljeno železniško podjetje, ravnati kakor z obratnimi stroški

Če ni bilo davčne dolžnosti gledé vseh let ali železniških prog, privzetih v poprečni račun, tedaj je tudi za davka prosta leta, oziroma za železniške proge preračuniti davek z dokladami vred po odstotnem postavku dotičnih let ter ga odbiti od donosa.

K tako najdenemu poprečnemu čistemu donesku pa je z ozirom na desetodstotni davek, ki ga je plačevati od odkupne rente po § 131, lit. a) zakona z dne 25. oktobra 1896. l. (drž. zak. št. 220), prišteti pribitek v višini ene devetinke teh čistih donosov.

4. V zmislu spredaj stoječih določil ovedeni poprečni čisti donesek je potem koncesionarju kakor odškodnino za odkup železnice v še ostali dobi dopustila izplačevati v polletnih obrokih 30. dne junija in 31. dne decembra vsakega leta po dospelosti.

5. Ako bi pa po spredaj stoječih določilih v odstavkih 1 do 3 najdeni poprečni čisti donos brez pribitka, navedenega v odstavkih 2 in 3, ne dosegel vsaj letnega zneska, ki je enak letnini, potrebni za počrtežno obrestovanje in razdolžbo z odobrilo državne uprave v založbo vštevni napravni stroškov vzprejetih zajmov, prištevši tisto letnino, ki je potrebna za petodstotno obrestovanje po državni upravi doslej odobrene, ob času odkupa po načrtu za žrebanje še ne poravnane, ter za štiri odstotno obrestovanje vsake druge delniške glavnice, ki se izda z odobrilo državne uprave in je ob času odkupa po načrtu za žrebanje še na dolgu, in za počrtežno razdolžbo oznamenjenih glavničnih ostankov, v času, dokler bo še trajalo dopustilo, tedaj bodi odškodnina, ki naj jo dá država za odkup železnice, v tem, da država plačuje spredaj navedene letnine v polletnih obrokih, 30. dne junija in 31. dne decembra vsakega leta po dospelosti, ter da povrne koncesionarju rentnino, ki jo je plačevati od te odkupne rente.

6. Državi se pridržuje pravica, da prevzame, da kadarkoli namesto koncesionarja sama plača zajme, vzprejete v dobavo noveev za dopuščene železnične proge, v znesku, ki v času odkupa še ni poplačan po odobrenem razdolžnem črtežu; v tem primeru je

odkupno rento, ki jo je plačati, znižati za potrebščino za obrestovanje in razdolžbo oznamenjene zajmve glavnice ter, ako pride tako, za tej potrebščini primerno kvoto pribitka, ki ga je v zmislu določil odstavkov 2 in 3 prišteti poprečnemu donosu.

7. Državi se pridržuje nadalje pravica, da sme kadarkoli na mesto še ne dospelih rentnih plačil, ki jih je po določilih spredaj stoječih točk plačevati koncesionarju, plačati glavnico, ki je enaka znesku po pet od sto na leto, diskontovane glavnične vrednosti odkupne rente, ki se pokaže po določilih odstavkov 1 do 4, računaje obresti od obresti — seveda odbivši pribitek, obsežen morda zmislu določil odstavkov 2 in 3 v teh plačilih, oziroma (odstavek 5) vsaj po pet odstotkov na leto, računaje obresti od obresti, diskontovani glavnični vrednosti plačil, potrebnih za obrestovanje, določeno po odstavku 5, in za počrtežno razdolžbo v tem času po načrtu za žrebanje še ne poravnane delniške glavnice prištevši glavnične ostanke iz zajmov, vzprejetih z odobrilo državne uprave v založbo vštevni napravni stroškov.

Ako se odkupi podjetje po odstavku 5, je gledé delniške glavnice, ki priraste morda šele v bodoče, dati diskontovanju v podstavo štiri odstotno obrestno mero.

Ako se država odloči plačati to glavnico, plačaj jo v gotovini ali v državnih zadolžnicah, kakor si to izbere sama. Državne zadolžnice je pri tem računati po tistem kurzu, ki se pokaže za poprečnega med denarnimi kurzi, kateri so se v ravno preteklem polletju uradno zaznamovali na dunajski borzi o državnih zadolžnicah enake vrste.

8. Po odkupu železnice in z dnem tega odkupa pride država, izplačavši odškodnino, predpisano v št. 1 do 7, brez daljnje odplate v bremen čisto, oziroma samo s še ne poplačanimi ostanki z odobrilo državne uprave vzprejetih zajmov obremenjeno last in v užitek teh tukaj dopuščenih železničnih prog z vsemi dotičnimi premičnimi in nepremičnimi rečmi, vštevši vozila, gradivne zaloge in blagajnične zaloge, kake dovlačnice, ki so last koncesionarja, in postranska opravila, ter iz napravne glavnice narejene obratne in glavnične rezerve, kolikor niso bile že določili primerno uporabljene z odobrilo državne uprave.

9. Sklep državne uprave o izvrševanju državne odkupne pravice, ki se mora zgoditi vselej z začetkom koledarskega leta, se v obliki izjave pri-

obči železniškemu podjetju najpozneje do 31. dne oktobra neposrednje zadnjega leta pred odkupom.

V tej izjavi se določi:

- a) čas, od katerega se odkupi železnica;
- b) železniško podjetje, ki je predmet odkupa, in drugi imovinski predmeti, ki naj, bodisi kakor pritiklina železniškega podjetja, bodisi v poplačilo terjatev države ali iz drugih pravnih naslovov preidejo na državo;
- c) znesek odkupnine, ki jo država plača železniškemu podjetju, eventualno s pridržkom poznejše poprave odkupne cene (št. 1 do 7), ki jo je ovedeti začasno z navedbo plačilnega roka in plačilnega kraja.

10. Državna uprava si pridržuje pravico, vročivši odkupno izjavo ob enem postaviti posebnega komisarja, ki naj pazi na to, da se stan imovine od tega časa počenši ne izpremeni na škodo državi.

Vsaka oddaja ali obrememba nepremičnih imovinskih predmetov, navedenih v odkupni izjavi, potrebuje počenši od časa odkupne izjave pritrditve tega posebnega komisarja.

Isto velja o vsakem prevzetju novih dolžnosti, ki segajo čez mejo rednega opravnega obrata ali povzročujejo trajno obremenitev.

11. Koncesijonar je dolžen poskrbeti za to, da bo mogla državna uprava dne, ki je ustanovljen za odkup, prevzeti fizično posest vseh v odkupni izjavi navedenih imovinskih predmetov.

Ako bi koncesijonar ne izpolnil te dolžnosti, ima državna uprava pravico, tudi brez privolitve koncesionarja in brez sodnega posredovanja prevzeti v fizično posest oznamene imovinske predmete.

Pocenši s časom odkupa se bodo odkupljene železnične proge obratovale za račun države, in potemtakem so vsi obratni dohodki na korist, vsi obratni stroški pa na škodo državi.

Čisti doneski, ki se pokažejo po obračunu do časa odkupa, ostanejo železniškemu podjetju, ki pa mora tudi samo poravnati vse iz gradnje in obrata železnice do gorenjega časa nastajajoče obračunske dolžnosti in drugačne dolgove.

12. Vlada si pridržuje pravico, da na podstavi odkupne izjave (št. 9) vknjiži državno lastninsko pravico na vseh nepremičnih imovinskih predmetih, ki preidejo vsled odkupa na državo.

Koncesijonar je dolžen, državni upravi, ako bi se to zahtevalo, na razpolago dati pravne listine, ki bi bile morda še potrebne z njegove strani.

Derschatta s. r.

158.

Razglas železniškega ministrstva z dne 19. julija 1908. l.

o dopustilu z električno silo obratovane male železnice z ozkim tirom v okolišu mesta goriškega.

C. kr. ministrstvo za železnice je na podstavi in po določilih zakona o železnicah nižjega reda z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.) ter zakona z dne 24. decembra 1905. l. (drž. zak. št. 216) v porazumu z udeleženi c. kr. ministri in s c. in kr. državnim vojnim ministrom po pogojih in načinih, bliže ustanovljenih v naslednjem, občinskemu zastopu mesta goriškega podelilo dopustilo za gradnjo in obrat nastopnih z električno silo obratovanih malih železničnih prog z ozkim tirom, in sicer:

1. od trga pred postajo južne železnice Gorica po Corsu Franca Jožefa in po Corsu Jožefa Verdija, po Via Scuole, Piazza Grande, Via del Arcivescovado, Via Carducci, Piazza Corno, Piazza Catterini in Via Salcano k trgu pred c. kr. državnim kolodvorom Gorica;

2. od gledališča po Via del Teatro, Via del Municipio, Via del Duomo, Piazza del Duomo in Via Rastello k Piazza Grande;

3. od začetka proge 1 k obratnem kolodvoru poleg Vie Manzano.

§ 1.

Za dopuščene železnične proge se podeljujejo koncesionarju finančne ugodnosti, navedene v členu V zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.).

Doba v členu V., lit. d) gorenjega zakona omejenih oprostil od davkov se ustanavlja na 15 let, računaje od današnjega dne.

§ 2.

Koncesionar je dolžen, dokončati gradnjo skraja oznamenjenih železničnih prog najpozneje v dveh letih, računaje od današnjega dne, in dodelane železnice izročiti javnemu prometu in pa po njih tudi vzdrževati obrat nepretrgoma ves čas, dokler bo trajalo dopustilo.

Da se bo držal gorenjega roka za gradnjo, mora koncesionar na zahtevanje c. kr. državne uprave dati zagotovilo, položivši primerno varščino v vrednostnih papirjih, v katerih se smejo nalagati novci varovancev.

Ako se ne bi izpolnjevala gorenja dolžnost, se sme izreči, da je zapala ta varščina.

§ 3.

Da izdela dopuščene železnice, se podeljuje koncesionarju pravica razlastitve po določilih dotičnih zakonitih predpisov.

Isto pravico je koncesionarju podeliti tudi zastran tistih dovlačnic, ki bi se imele narediti in o katerih bi državna uprava spoznala, da je njih pravica v javni koristi.

§ 4.

V kolikor bi se v napravo dopuščenih železnic rabile javne ceste, ki niso v upravi občine goriške, mora koncesionar dobiti privolilo tistih, ki so dolžni vzdrževati te ceste, oziroma tistih oblastev ali organov, ki imajo po veljajočih zakonih pravico dajati privolilo v rabo ceste.

§ 5.

Koncesionarju se je ob gradnji in obratu dopuščenih železnic držati vsebinski te dopustilnice in pa tehniških dopustilnih pogojev, ki jih postavi ministrstvo za železnice, pa tudi semkaj merečih zakonov in ukazov, zlasti zakona o dopuščanju železnic z dne 14. septembra 1854. l. (drž. zak. št. 238) in redu za obrat železnic z dne 16. novembra 1851. l. (drž. zak. št. 1 iz l. 1852.), kolikor se po določilih v oddelku B zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.) uporabljajo za male železnice, potem zakonov in ukazov, ki se morebiti dadó v bodoče, naposled pa še tega, kar ukažejo ministrstvo za železnice in sicer poklicana oblastva.

§ 6.

Koncesionarju se daje pravica s posebnim dovolilom državne uprave in s pogoji, ki jih ustanovi, narediti delniško družbo, ki naj stopi v vse pravice in obveznosti koncesionarja.

Izdaja prednostnih obligacij je izključena.

Znesek resnične in pa nominalne napravne glavnice potrebuje odobrila državne uprave.

Pri tem veljaj to načelo, da se ne smejo razen stroškov, ki se res porabijo za sestavo projekta, za gradnjo in uredbo železnic, všteti nabavo vozil in pa dotacijo glavnične rezerve, in se izkažejo pravilno, prištevisi interkalarni obresti, ki se res izplačajo med grajenjem, in kar bo morda res kurzne izgube ob dobavi glavnice, postavljati v račun nikarkršni drugi stroški.

Ako bi bilo po porabi odobrene napravne glavnice treba še drugih novih staveb, ali ako bi bilo treba pomnožiti obratne naprave, se smejo dotični stroški prišteti napravni glavnici, če privoli državna uprava v namerjane nove stavbe ali v pomnožbo obratnih naprav in se stroški pravilno izkažejo.

Vso napravno glavnico je v času, dokler bode trajalo dopustilo, odplačati po razdolžnem črtežu, ki ga odobri državna uprava.

Družbena pravila ter obrazci delnic, ki se izdadó, potrebujejo odobrila državne uprave.

§ 7.

Koncesionar je dolžen, po železnici dajati vožnjo zastoj podčastnikom in ordonancam, ki so

vsakčas v službi ter tudi v posebnih primerih pripraviti vozila za vojaške prevoze.

O natančnejših načinih, kako naj se to godi, se je dogovoriti s pristojnimi vojaškimi oblastvi.

Koncesijonar je dolžen, oddajaje službe ozirati se v zmislu zakona z dne 19. aprila 1872. l. (drž. zak. št. 60) na doslužene podčastnike iz vojske, vojne marine in deželne brambe.

§ 8.

Kadar bi vsled svečanosti, krdelnih pohodov, parad, potem napravljanja kanalov, polaganja cevovodov itd. oblastva štela, da je začasno ustaviti obrat po kakem kosu dopuščenih železnic, tedaj mora koncesijonar brez upora slušati dotične naredbе oblastev, ne zahtevajoč nobene odškodnine za izgubo, ki mu nastane s tem, da se obrat začasno ustavi.

§ 9.

Državni uradniki, nameščenci in služabniki, ki po ukazilu oblastev, nadzirajočih upravo in obrat železnic, ali pa v obrambo koristi države rabijo železnico vsled dopustila ali iz dohodarstvenih ozirov in se izkažejo z uradnimi potrdilnicami, ki jih v njih poverilo izdaje c. kr. ministrstvo za železnice, se morajo prevažati s potno prtljago vred brezplačno.

§ 10.

Koncesijonar je dolžen, pošto ter uslužbence poštnе in telegrafskе uprave prevažati z vsemi v voznem črtežu navedenimi vlaki.

Za to opravilo ter za druge oprave v namene poštnega zavoda sme koncesijonar zahtevati primerno odplato, ki se določi z dogovorom.

Dopisi, ki se gledé uprave male železnice pišejo med ravnateljstvom ali predstojništvom malega železniškega podjetja in med podrejenimi mu organi ali pa med temi samimi, se smejo prevažati po uslužbencih železničnega zavoda.

§ 11.

Koncesijonar je dolžen skrbeti za oskrbo svojih uslužbencev v onemoglosti in starosti in za oskrbo njih družin in v ta namen pristopiti k pokojninski blagajnici zveze avstrijskih lokalnih železnic, ako se ne bi za dopuščeno železniško podjetje ustanovila posebna pokojninska blagajnica z vsaj enakimi ugodnostmi za ude, oziroma z vsaj enakimi dolžnostmi za koncesijonarja, kakor pri blagajnici imenovane zveze.

To oskrbo je izvršiti tako, da mora koncesijonar ali podjetje, ki stopi na njegovo mesto, zglasiti stalne uslužbence z dnem, katerega se stalno namestijo, izmed drugih uslužbencev pa vsaj tiste, ki opravljajo službo kakor vozniki, sprevodniki, čuvaji ali postajski služabniki, ob primerni uporabi najpозnejše, ko so dovršili tri službena leta, pri pokojninskem zavodu zveze avstrijskih lokalnih železnic, oziroma pri svoji pokojninski blagajnici.

§ 12.

Koncesijonar je dolžen na zahtevo ministrstva za železnice podati pravočasno statistične izkaze, potrebne za sestavo letne železniške statistike.

§ 13.

Dopustilna doba in ž njo vred v § 9. lit. b) zakona o dopuščanju železnic izrečena obramba zoper napravo novih železnic se določa na čas od današnjega dne do 31. dne decembra 1966. l. in mine po preteku tega roka.

Državna uprava sme izreči, da je dopustilo tudi pred iztekom gorenjega roka izgubilo svojo moč, ako se ne bi izpolnjevale dolžnosti, v § 2 ustanovljene o začetku in dovršiti gradnje in pa o začetku obrata, ter bi se kak prestop roka ne mogel opravičiti v zmislu § 11, lit. b) zakona o dopuščanju železnic.

§ 14.

V § 8 zakona o dopuščanju železnic z dne 14. septembra 1854. l. (drž. zak. št. 238) ustanovljena državna pripadna pravica se ne uporablja gledé dopuščenih železnic.

§ 15.

Koncesijonar nima pravice, razen ako bi to izrečno dovolila državna uprava, obrat dopuščene železnice prepustiti tretjim osebam.

§ 16.

Državna uprava ima pravico se prepričati, da je gradnja železnice in pa obratna naprava po vseh delih namenu primerna in trdno narejena, in ukazati, da se napake na to stran odvrnejo ali pa odpravijo.

§ 17.

Državni upravi se pridržuje pravica, da se sme, ako bi se poleg vsega poprejšnjega svarila večkrat prelomile ali opustile v dopustilnici, v dopustilnih pogojih ali v zakonih naložene dolžnosti, poprijeti zoper to zakonom primernih naredeb ter po okolnostih izreči, da je izgubilo dopustilo moč še pred iztekom dopustilne dobe.

Derschatta s. r.

159.

Razglas ministrstev za poljedelstvo in finance z dne 7. avgusta 1908. l.

o proračunu zneskov, ki se v letu 1908. porabijo iz izboljševalnega zaklada (zakon z dne 30. junija 1884. l. [drž. zak. št. 116]).

Gledé proračuna zneskov, ki se v letu 1908. porabijo iz izboljševalnega zaklada (zakon z dne 30. junija 1884. l. [drž. zak. št. 116]) sta sklenili obe zbornici državnega zbora naslednji sklep:

„Proračun izboljševalnega zaklada za leto 1908. s* potreščino 6,116.517 K 64 h in z založbo 8,000.000 K in sicer:

- a) zakonitega dotacijskega obroka za 1908. l. 4,000.000 K;
- b) izrednega priplačila, dovoljenega na podstavi § 5 zakona z dne 28. decembra 1907. l. (drž. zak. št. 285), 4,000.000 K se odobrava.“

Ta sklep je dobil z Najvišjim sklepom z dne 6. avgusta 1908. l. cesarsko odobrilo, kar se s tem razglša dodatno k finančnemu zakonu z dne 29. junija 1908. l. (drž. zak. št. 118).

Korytowski s. r.

Ebenhoch s. r.